

ST. — NO. 1474.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 11. DECEMBRA (December 11), 1935.

Published weekly at
3639 W. 26th St.

LETO — VOL. XXX.

NOVA POLITIČNA FEDERACIJA V WISCONSINU

SOCIALISTIČNI ZASTOPNIKI ODOBRILI SKUPNI DOGOVOR

Članstvo soc. stranke v Wisconsinu in strankin odbor odločita o sporazumu

Važen eksperiment v prizadevanjih za enotnost delavcev in farmarjev v volilnih bojih

ZASTOPNIKI delavskih in farmarskih organizacij ter socialistični zastopniki, ki so se zbrali na konferenci skupne politične akcije dne 1. decembra v Milwaukeeju, so se soglasno izrekli za enotno politično akcijo, s katero se bodo podali v volilni boji prihodnje leto.

Na tem zborovanju se je porodila Farmarsko-delavska progresivna zveza za politično enoto, pri čemer je sodelovalo devet organizacij, ki so bile zastopane z 225 delegati ali 25 od vseh grupe. Poročilo pravi, da ta zveza se ne bo smatrala za stranko, da bi njeni ime prišlo na glasovnico. Smatrala pa se bo za volilno silo, kakor so pojasnili njeni sponsorji, ki bo zagotovila izvolitev kandidatom, kateri bodo kandidirali na njeni platformi.

Poročilo pravi, da so program ali platforme te nove politične zvezze izdelali socialistični delegati, in dostavlja, da njena načelna izjava kaže "jasno lice socializacije".

Konferenca se je vrnila izključno v navzočnosti delegatov in prevladovalo je skoro popolno soglasje z ozirom na predloženo in sprejetu pripomočko. Razna zavajalna poročila, ki se je pojavila v raznih listih po konferenci, katera pripovedujejo, da bo "nova politična grupacija absorbišala soc. stranko," so bila takoj zanikana v krogih vodilnih članov soc. stranke v Milwaukeeju. Soc. stranka v Wisconsinu bo nadaljevala s svojim delom in funkcijami kot neodvisna politična stranka potom svojih postojank v občinskih, centralnih in drugih komitejih. Dalje bo ohranila svojo neodvisnost v vodilnih in drugih volilnih distriktil, kjer ima večino, in bo še nadalje imeno-

Predno pa postane gornja (Nadaljevanje na 2. strani.)

OBOROŽEVANJE ZA "MIR IN OBRAMBO" GOLTA MILIJARDE

Japonska vlada je predložila v proračunu za prihodnje leto večje potroške za militarizem kot kdaj prej v zgodovini japonske države.

Kongresni odsek zbornice Zed. držav za razpodelbo proračuna ima istotako v načrtu vstoje za oboroževanje, ki so više ko kdaj prej v mirnem času. Tudi letotinja vstoje je višja kot kdaj prej. Drugo leto bo potrošeno v pripravah za ubitjanje in rušenje še več.

Ljudstva v Evropi krvave vsled bremena, ki ga jim nalaže oboroževanje.

Kdaj se bodo narodi zgenili in se razorozili ter zedinili za kolektivno družbo?

KOLIKO ČASA SE?

Na sliki je množica, ki kliče "viva, il duce!" ko je prišel navduševati ljudstvo v Benevento. Sankcije in težka vojna kampanja v Afriki so Italijanom kljub cenzuri predstavile, da jo je Mussolini zavabil in da je država gospodarsko bankrotirala. Francoski premier Laval se trudi Mussoliniju osteti propasti in dokazuje Angliji, da je boljše za evropsko ravnotežje, ako mu pomaga, namesto da ga skuša uničiti.

Vloga društva narodov v svetovni zmedi in imperialističnih bojih

Razdeljevanje teritorijev po svetovni vojni. — Japonska osvajanja v Aziji. — Debakel Italije v Afriki. — Možnosti nove zvezze

Države, ki usmerjajo vso svojo politiko na osvajanja, so svetovnemu miru najnevarnejše.

Požrešnost imperialistov je ogromna. Anglija je nehnala z osvajanjem, ko je imela že več ko dovolj sveta za svoje ekonomsko omrežje. Enako Francija.

Klub temu se jima je tek po novih teritorijih med svetovno vojno zopet pojavi, pa sta se bi zgodilo, da bi dobil nominacijo kakšen zunanjji kandidat, ki ga zveza ne bi marala, mu tudi ne bo dala svoje podporo.

Predno pa postane gornja (Nadaljevanje na 2. strani.)

Italija je pogolnila nekaj čivši sovjetsko Sibirijo.

Ker so se državniki v Londonu, Washingtonu, in drugi zavedli, so v skrbeh, kaj se vse pride iz tega.

V Evropi je sklenil posnetati Japonsko italijanski diktator Mussolini. Vse, kar je v Africi kaj vrednega, so si osvojile že druge dežele. Edino Etiopija, trikrat toljkana dežela, kot je Italija, je še samostojna. Zmeda v Evropi in napetost ter kriza v evropskih velelah je prišla za nakane japonskih imperialistov kakor nalača. Osvojili so si Mandžurijo, česar bi pred vojno nikar ne mogli, kajti Rusija, Zed. države, Velika Britanija, Francija in prejko tudi Nemčija bi odločno nasprotovale, ako potrebno, tudi s svojo vojno silo. Zdaj pa ni prišel Kitajski nihče na pomoč. Vlada v Londonu je osvojitev neuradno odobrila, češ, bo imela Rusija zdaj toliko več opravka, da se ne bo mogla umesavati v angleško Indijo in v interesu Velike Britanije sploh. Toda Japonci z eno osvojitvijo niso zadovoljni. Svoje čete in diplomati so razpredli po severni Kitajski, ki jo hočejo istotako proglasiti za "neodvisno" državo. Nato pride na vrsto Mongolija, v kateri že zdaj gospoduje Šangaj in končno vse Kitajska ter vsa Azija, vklju-

Tudi v Angliji so se nekaj naučili od Japanske. Ako si Mussolini vzame Etiopijo, mare ne bo takoj začel stremeti po nadaljnji osvojtvitvah? Saj vendar nič ne skriva, da je njegov cilj obnovitev nekdanjega rimskega cesarstva. Sredozemsko morje mora postati italijansko jezero. To pa bi pomenilo konec angleškega imperija.

Tako je na pobudo Anglije prišlo do sankcij, ki jih je državno narodov proglašilo proti Italiji, in do debakla, v katerem se je znašel Mussolini. Morda njegov režim in fašizem otmo, toda njegove osvajalne ambicije se ne unesničijo. To bo (Nadaljevanje na 4. strani.)

SLABŠANJE EKONOMSKIH RAZMER V ITALIJI OPASNOST ZA FAŠIZEM

Sankcije učinkujejo. — Padec fašističnega režima bi spremenil sedanje "ravnotežje" v Evropi

Vojna situacija se je zadnje dni v evropski politiki zasukala v novo smer, ki kaže, da je predstavnikom velesil več za ohrano fašizma kot za pošteno izravnavo italijansko-abesinskega spora. Vse kaže, da je imperialističnim vladam več za to, da ostane "pri starem", kakor pa da se bi porazil fašizem, ki je nespravljiv in po svojem ustroju skrajno despotski.

Glavni namen francoske vlade, kateri načeluje premier Pierre Laval — kakor je razvidno iz raznih poročil, ki se nanašajo na vojno situacijo in ekonomske sankcije proti fašistični Italiji — je, da se obdrži na krmilu diktatora Mussolini. Situacija v Italiji je skrajno opasna. Ekonomske sankcije, ki so stopile v veljavo 18. nov. in ki jih je uvedla Liga narodov največ na pritisk Anglije, so pogname Italijo v tako kritičen položaj, da grozi fašizmu neizogiben polom.

Premier Laval, ki igra glavnega posredovalca med Anglijo in Italijo, je pritisnil na angleško vlado, da se zavzame za njegov program in pomaga, da se ohrani fašizem. To pa radi bojazni, ker bi polom fašizma vrgel ves sedanji ustroj evropskih velesil iz ravnotežja. Očividno se Laval boji, da bi s polom fašizma v Italiji sledil polom ostalim fašističnim državam, kar bi vsekakor pomenilo, da se bi dvignilo evropsko delavstvo proti tiraniji in z njim pošteno obračunalo.

Dali se bo angleška vlada uklonila temu pritisku francoskega premierja ter popustila pri izvajaju ekonomskih sankcij proti Italiji, je še vprašanje. Ako bo Anglia pristala na ta kompromis, bo brez dolga zahtevala od Italije, da se odreče svojim ambicijam v Afriki, kjer se najbolj križajo interesi Anglike same.

Med vladnimi krogovi Evrope prevladuje močno mnenje, da neglede na podaljšanje in povečanje ekonomskih sankcij, bo draga Musolinijeva vojna v Afriki uničila njega samega in Italijo kot evropsko velesilo. Francija si tega ne želi tudi iz tega razloga, ker se boji, da bi s padcem Mussolinija Nemčija postala silnejša in nevarnejša njenim interesom, kar bi ogrožalo sedanji obstoj Francije.

Druga faza vojne situacije in evropskega mešetarenja je ta, da se Francija boji, če Mussolini pade s fašizmom vred, da se bodo afriška ljudstva dvignila proti evropski nadvladi v Africi. V tem slučaju bi seveda bili najbolj prizadeti Francija in še bolj pa Anglia. To bi pomenilo nevarnost za "belo raso" v Africi in konec angleške dominacije na bližnjem in daljnem vzhodu. Če se posreči Lavalu prepričati Anglijo, da ji grozi resna nevarnost, če se ugonobi fašizem, tedaj je pri-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Izpraznjevanje zakristij

Kardinal Idelfonte Schuster je župnik v milanski nadškofiji, kateri načeluje, naročil, da naj mu pošlejo iz svojih zakristij vse odvijne zlate in srebrne predmete, čeprav so posvečeni.

Kmalu bo treba dati tudi zvonove in če bo Mussolini ostal na površju ter vztrajal v vojni, bodo morali dati iz zakristij in oltarjev tudi kelihe in liturgične armade v Etiopiji, monstrance.

Ameriški družinski koledar letnik 1936

Z dvaindvajsetim letnikom Ameriškega družinskega koledarja so dobili Slovenci spet knjigo, ki je vredna tega imena.

Vsebuje enajst povestnih del, šest pesmi, šest razprav in člankov, deset potopisnih in drugih opisov, razne koledarske podatke, statistični pregled jugoslovenskih podpornih organizacij, seznam konvencij, ki so se vrstile v tem letu, pregled slovenskega časopisa itd. Koledar je ilustriran z okrog 80 slikami.

Spise ima v njemu trinajst naših ameriških sotrudnikov in pet iz starega kraja.

Koledar stane 75c. Za inozemstvo \$1.

Ako želite svoje v starem kraju razveseliti z dombro ameriško slovensko knjigo, naročite jim Ameriški družinski koledar.

Katoličani v Z. D. se hudujejo nad Rooseveltom

Nobena katoliška organizacija v Zed. državah še ni protestirala proti Mussoliniju in njegovim terorističnim metodam.

Knights of Columbus pa vodijo ne samo ljuto kampanjo proti mehiški vladi, nego tudi spletkarjo, da bi izposlovali intervencijo Zed. držav v Mehiki.

Nedavno je bilo objavljeno pismo predsednika Roosevelta, v katerem jim je odgovoril, da je on pristaš verske in politične svobode in medsebojne strpnosti, toda to ga v njegovi službi ne upravičuje, da bi se vrnjeval v spor, ki je notranja zadeva Mehike.

Katoliškim propagandistom se je s tem zelo zameril — tudi

"fathru" Coughlinu, in med seboj pravijo: "Ce bil za predsedniku 'honorary degree'." Nato pojasnjuje, da je bil ta sklep storjen pač preje nego je bilo objavljeno Rooseveltovo pismo. Drugače bi mu ne dalo te časti.

Vsa katoliška propaganda vpije le-o "terorju v Mehiki in v sovjetski Uniji." Omenja tudi Hitlerja, toda ne v ostrem tonu. Popolnoma pa je zadovoljna s terorjem rabljen v Italiji in v Avstriji. Ako bi vladal Mehiko klerikalni režim in kralj opozicionalce na debelo ter ugancjalne brutalnosti, bi katoličani v Zed. državah molčali, kakor molče o terorju v Italiji, Avstriji in na Poljskem.

Nad predsednikom se huduje tudi glasilo baltimorske nadškofije, Catholic Review, ki obžaluje, ker je katoliško učilišče in na Poljskem.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za pribljetve v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz.

Business Manager..... Charles Pogorelec.

Assistant Business Manager..... John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Konfuznosti v konfuznih razmerah

Vztrajajoča gospodarska kriza je povzročila v takozvanem javnem mnenju, v politiki, v delavskih organizacijah, med farmarji in v kapitalističnem sloju velike zmede.

Ljudstvo v tej deželi je politično neizvlečljivo, zato se nabiha zdaj k enemu, zdaj k drugemu Mojzesu. Dr. Townsend se ponaša z milijoni pristašev. Rev. Coughlin trdi, da ima njegova privatna liga za socialno pravčnost osem milijonov članov. Pojedini senator Huey Long je imel stotisoče obvezovalcev.

Med delavstvom nastajajo razne nove organizacije vsakovrstnih imen, ki so vse za sprememblo v gospodarstvu in socialne reforme. Toda kljub temu je v njih več konfuznosti kot konstruktivnosti.

V Wisconsinu so se zedinile delavske in liberalne skupine za enoten program in skupno politično akcijo. Tej zvezi so se pridružili tudi wisconsinski socialisti.

Tajnik komunistične stranke Earl Browder in Norman Thomas pa prirejata debate. Prva sta imela v New Yorku, zdaj jo bosta, kakor poročajo, ponovila v raznih mestih, kakor da je to gledališka predstava, v kateri se igralec nauči vloge in jo nato ponavlja v vsaki ponovitvi igre.

Voditelj gibanja za industrialni unionizem, John L. Lewis je dramatiziral boj proti voditeljem strokovnih unij, ki dominira A. F. of L., z izstopom iz njene eksekutive. Boj je zdaj zares in pomeni čisto novo poglavje v prizadevanjih za organiziranje ameriškega delavstva.

Socialisti v New Yorku so se razdvojili zaradi komunistov, načelne deklaracije in sličnih stvari.

Vsi ti znaki so rezultat kaosa, ki vlada v kapitalistični družbi, in pa zmot, ki so bile storjene na vseh straneh. Nastali so novi toki, ki si isčejo pot za izhod, kakor hudourniki, ki si v nalihov kopljajo nove struge.

Vsi ti toki vplivajo tudi na naše organizacije. Kajti mi nismo svet zase. Zaradi tega bo treba na prihodnjem zboru JSZ razpravljati in sklepiti o marsikakem problemu, ki do nedavnega za nas niso bili toliko važni, nekateri pa so se šele pojavili.

Vojaki, ki so posvečeni gotovi smrti

Spomladan t. 1. so listi poročali o sovjetskih podmorskih vremeh v Vladivostoku, ki so zgrajeni za reguliran zalet v sovražne vojne in tovorne ladje. Le en mornar je v njemu. Ta svoj torpedo v vrtenom naravnem proti ladji in se zapodi v njo. Od mornarja je razstrelbi ničesar ne ostane, a tudi zadeti ladji bi bila usoda zapetaena. Vsakdo, ki operira te torpedne pšice, ve, da gre v gotovo smrt.

Ko so Japonci v prejšnji invaziji na Kitajskem operirali okrog Sangaja, so jim kitajske čete posebno na enem, z debelim zidom dobro zavarovanem kraju, prizadevali precej izgub in ob enem jem zapisali pot. Nekega dne so se Japonci potuhnili, kakor da se mislijo umakniti. Dva japonska vojaka sta med tem vzel močno bombo in prisla z njo neopreženo do obzidja. Tu sta se z bombo vrgla proti zidu. Naravno, da ju je razneslo kot kašo. A Kitajci so izgubili postojanko in japonskim četam je bila pot odprta.

Iz Rima je bila dne 26. nov. brzjavljena vest, da će se il duce odločiti za spopad z Anglijo, se bo dvignilo 125 njegovih vojaških letalcev, ki so pripravljeni izvršiti samomor za slavo domovine. V vsakem letalu bo težka bomba. Vsak letalec si bo izbral v Sredozemskem morju angleško vojno ladjo ter se v živku spustil nanjo. Letalo bo tresilo na njen krov, nato silovita eksplozija, in ladja bo uničena. Vsak teh letalcev je prijavil službo prostovoljno, pravi dotično poročilo, kajti taki napadi pomenijo sigurno smrt. Ko je italijanska propaganda to veste razširila, je London precej zaskrbelo. Kajti tudi če se posreči magari samo dvajsetim izmed dve sto letalcev izvršiti nakano, bo za angleško vojno brodovje težak udarec.

Vojna tehnika se pa kaj spreminja. Mali aeroplani s svojimi bombami so postali plavajočimi trdnjavami opasno nevarni. Dasi ima tudi Anglija kakih 2,000 vojnih letal, je njena prava sila vendarle le v vojni mornarici.

Amfak čemu deželan splot treba trošiti polovico vseh dohodkov v pripravah za rušenje in ubijanje? Kaj splot imajo od tega drugega kot večanje krize, bede in strahu med prebivalstvom? Vojna je katastrofa in blaznost.

Ako se sedanja kolektivna akcija društva narodov proti Italiji posreči, bo to znamenje, da je človeštvo v boju proti vojni končno vendarle krenilo na pot, ki lahko privede v odpravo militarizma.

Tudi statistika ni vselej resnična

J. Edgar Hoover, direktor zveznega biroja za preiskave, pravi, da je med ženskami več morilnega nagona kakor med moškimi in tudi večji odstotek ubojev pada nanje.

Oktobra t. 1. je bilo med arretiranimi za razne zločine in prestopke samo 6.9 odstotkov žensk, drugi so bili moški. Več kot devet izmed vsakih sto arretiranih žensk je bilo oboženih umora, moških pa le osem izmed vsakih 100 arretiranih njihovega spola.

Ta statistika je lahko točna kar se številk tiče, ni pa pravilna v domnevni, da so ženske bolj nagnjene k ubijanju kakor moški.

Prvič moških je arretiranih nič koliko ker kolobarjo pijani naokrog, in zaradi pretegov ter tatvin. Žensk, ki jih policija pobira po cestah zaradi pijanosti, je v primeri z moškimi malo in enako tudi takih, ki so arretane vsled pretegov. Če bi odsteli te vrste arretacije med moškimi, bi bil odstotek, oboženih uboja, med njimi veliko višji kot ženskih.

SLIKA IZ PONESREČENE REVOLTE V BRAZILIJI

SOCIALISTIČNI ZASTOPNIKI ODOBRILO SKUPNI DOGOVOR

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Platorma, ki je bila soglasno sprejeta na označeni konferenci, vsebuje sledeči program:

Javno lastništvo bančnega sistema.

Odprava vojne.

Municipalno lastništvo električnih in drugih javnih naprav.

Javno lastništvo vodnih sil.

Odprava špekuliranja s farmarskimi pridelki potom javnega lastništva ali kooperativne izmenjave.

Obdobjenje na podlagi možnosti plačevanja davkov. Zmanjanje davkov farmarjem, na domove in male trgovine, medtem ko se naloži glavno bremski davkov na dediščine, dividende, obresti in druge neprislužene dohode.

Dalje je zvezina platforma proti prodajnemu davku. Temu dostavlja, da je prišel čas, ko se mora zavzeti, da se postavi drugačen ekonomski sistem.

"Radi teh teženj smo se organizirali v tej zvezzi, ker se zavedamo, da je čas, ki nam je na razpolago, zelo kratek in moramo preprečiti prihodnji polom, ki lahko pride, zvenega pa preprečiti tudi fašizem in vojno."

Sprememba razmer

Butte, Mont. — V tem mestu je zadnje čase nekoliko spremenilo. Sedaj je zaposlenih približno toliko delavcev kakor jih je bilo spomladis, s to razliko, da sedaj nekateri delajo stalno, to je: 8 ur na dan, 6 dn v tednu in to vsaki teden. Prej, pod klukasto NRA, smo pa bili vsak šesti teden doma. Za nekatere je ta spremembu pridobitev, za druge pa izguba, kar se vzame.

Razmere pri delu so kakor so bile. Prigajamo se sami potom našega kontraktnega sistema. Krivčni sistem! Težava je v tem, da smo v principu v proti temu, na drugi strani pa ga isčemo. Zato se naša neizkrenost maščuje.

Domače vesti: John Petrič je zbolel na pljučih in Mike Auman se je ponesečil pri delu. Zamotalo ga je med dva vzloma malih vozičkov in mu zlomilo roko.

Frank E. Jeniker.

Oregonška soc. grupa se vrne v S. P.

Portland, Oreg. — Eksekutivni odbor državne soc. stranke je sklical konvencijo za 14. in 15. dec. z namenom, da se razpravlja, če državna soc. stranka spet pristopi v socijalno Amerike. (Oregonška soc. stranka je izstopila iz socijalne stranke radi znane detroitske deklaracije.)

"Načelo vsake razumne državne ureditve je: vsakodan lahko živi od svojega dela."

J. G. Fichte.

PROSVETNA MATICA

Prejšnji teden smo vsem organizacijam Prosvetne matice poslali knjige, kot je to običaj te ustanove že zadnjih devet let. Poslanih je bilo 2,692 izvodov raznih knjig in brošur. Največ smo poslali nove knjige "Hiša brez oken", ki je socialna povest izpod peresa delavskoga literata Toneta Sekularja. To smo za pridružene organizacije posebej naročili.

V tekočem letu je Prosvetna matica dosegla rekord v številu pridruženih organizacij; vseh je nad 160: podpornih, kulturnih, slov. domov in soci. klubov. Vsega skupaj je Prosvetna matica razpečala do sedaj nad 65,000 knjig in brošur med članstvo pridruženih organizacij; vseh pa knjige dobre povestne in resnično vzgojne vsebine. Prosvetna matica se je v teku let razvila v pravo kulturno ustavovo slovenskega delavstva. Njen dramski arhiv, kjer sta načelo in izboljšuje, je eden

največjih med Slovenci. S posmočjo Prosvetne matice se je dvignila na odrh dramski umetnost in vrši se več prireditve s sporedi, ko kdaj prej.

Deklamacije, kratke igre, petje, pantomime in govorji dajojo tem prireditvam pomen, dočim so se včasi vršile največ samo plesne zabave.

Mali prispevki, ki jih plačujejo pridružene organizacije, nam omogočajo vršiti to delo in nudit našim odrščim potrebno sodelovanje in igre.

Zanašamo se, da bodo vse včlanjene organizacije ostale tudi prihodnje leto v Prosvetni matici in ji pomagale vršiti velenko delo.

Naj omenimo, da sta se v tekočem mesecu pridružile Prosvetni matici še dve kulturni organizaciji: dramsko društvo "Ivan Cankar" v Clevelandu in pevski zbor "Slovenec" v Pueblo, Colo. Oba iskreno pozdravljamo v naših vrstah!

Tajništvo P. M.

Nagrada \$1,000

Civil Liberty Union je razpala \$1,000 nagrade onemu ali onemu, ki poskrbe, da pridejo vodje držali, ki je tri socialiste v Tampa, Fla., ugrabila in živinsko pretepla, v roki sodišču in prejmejo zasluzeno kazeno.

Proletarci storite s točnim obnavljanjem naročnine veliko usluge!

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

Za Leitwitzo je bilo veliko zmagovalje, da je bratranec Kraake z njegovo pomočjo prišel do prilike, da se lahko maščuje nad Landauom. S tem je bilo dokazano, da dobrati stvari laže služi kot uradnik in dobrojastnik, kakor pa da se kujaš v umikaš v kot. Sungati si uniformo s telesa, nje lažjeka! Če bi bil vsakodobno zgrajenem odbil prisego republike, kakor je storil bratranec, bi ostali oni lepo sami med sabo, in za ves svet ne bi našel komisarja ali preiskovalnega sodnika, ki bi uprabil sina mogočnega bančnega ravnatelja.

Po mnenju majorja Kraakeja je bila nova uniforma samo "livreja", tudi Leitwitzu ni priznašal; zelo razočarjen je skliceval na strica, na ranjkega deželnega svetnika von Leitwitzu, češ, kako bi se on upiral misli, da bi stregel nekdanjem oštirjem.

Starš je izgubil zgodaj, in tako je nečak vse šolske počitnice preziviljal pri bratu svoje matere. — Kjer strada enajst otrok, so govorili napol v šali, strada lahko še dvanaest. Ko so otroci deželnega svetnika odrasli, očetovski vzgoji, so se vsi namerili po svoji poti, pravljeni zamenjani predana načela za prijetnosti novega časa. Samo nečak je podedenal odločnost starega Leitwitzu, ki kot odločen pruski junker ni maral slišati nič o kompromisu.

Sam nečakom se je usoda čudno poigrala. Dala mu je, da je v dvajsetem stoletju živel življene prednika iz sedemnajstega stoletja. Rdeča glista, ki jo je hotel stric še kar s peto poteptati, se je že zdavnaj razrasla v nevarnega, ogenj bruhačočega zmagaja, ki je bil dovolj močan, da bi spravil mladega oficirja ob prvem spopadu s poti, če ne bi bila nevidna roka preprečila tega dvoboja, dvoboja brez upa zmage. Komaj je postal Kraake nadporočnik, je šel z dvema podčastnikoma, ki si ju je bil sam vzgojil — tudi izbral ju je sam — na neki otok Bismarckovega otočja. Nad deset let je imel nad sabo le boga, čigar zemsko učlovečenje je bil domoredem on sam. Ko je nage črne otroke zdresiral v pruske vojake, si je ustanoval telešeno stražo, in med njegovimi predniki gotovo ni bilo nikogar, ki bi se ga bili njegovi sužnji bali bolj, kakor so se vsemogočnega stotnika na tisoče morskih milij daleč od domovine in sedanosti bili prebivalci "njegovega" otoka.

To idilično stanje se je nenadoma končalo, ko je nakupovalec gumija, ki je vsako leto enkrat obiskal Kraakejevo kraljestvo, slučajno bil priča svečanega bičanja. Berlinski listi so na dolgo in široko opisovali "vnebovijoče grozote", in prestrašene tutke v Uradi za kolonije so poklicale "nemškega Neroна" nazaj v Evropo na odgovor. Ves divji nad televani, ki nimajo niti pojma o potrebnosti discipline, se je vkrcal Kraake na poslednji parnik, ki je tik pred izbruhom vojne z Anglijo ravno še dospel v Napulj. Namesto da bi stopil pred sodnike, je dva dni nato vkorakal na celo svoje stotnine v Belgijo kot zmagovalec.

Je torej kaj čudnega, da se po širiletem nadaljevanju svojega brezpogojnega gospodstva v zasedenem ozemlju gospod major ni mogel kar čez noč podvreči omejenim, meščanskim pravnim pojmom? Kakor magnet je mamil iz povodnji vojakov, ki so se vračali domov, pretepaše nature k sebi, ljudi, ki prav tako niso več našli nazaj v nekdanje prazne dni. Ko ni mogel več nadaljevati divje vojne na poljski meji, mu je uspelo, da je še nekaj časa izjavljal svojo oblastno nato v rodni domovini, proti delavcem v nemških industrijskih okrožjih.

Nazadnje pa se je moral ta dolgoletni vse-mogočni zadovoljni s tem, da je z nekaterimi neomajnimi pajdaši koval teoretične oštarijske zarote, in tolažila ga je le dobra stara portugalska kakšne krčme v bližini Spominske cerkve. Tam si ga dobil ob vsaki uri ponedvi in ponoči, in bil je srečen nad vsakim poslušalem, ki je potrežljivo poslušal njevo hripcavo, krehajočo šepetanje.

Z razgretimi lici in stisnjenimi pestmi je tožil zdaj svetniku višjega deželnega sodišča v Winterju o nehvaležnosti domovine. Leitwitz te litanje, ki jih je bil slišal že tisočkrat, niso zanimale, hladno se smehljajoč je čistil svoj monokel in zadovoljno spremjal jezne brundajoče vzklike starega Winterja, čigar pleša in čelo je zalivala čedalje hujša rdečica. Če ju mirno pustiš, bosta

podžigala drug drugega. Vino je po svoje pomagalo, Eratranec Kraake ni človek, ki bi pušil starega gospoda, da se mu izmuzne, preden mu začrdo ne obliubi maščevanje. Kako daleč bo segel preiskovalni sodnik, to je njegova stvar. Kot uradnik je bolje, da več manj. — Stvar kriminalne policije je, da najde barona Mangiena, to je zadostno opravičilo Leitwitzew predčasn odhod.

Tudi način, da barona in doktorja je paznik takoj opozoril na mrtvečeve "kremplje". "To da bi bil baron? Figo! Delavec, nič drugega." Ne da bi se zmenila za starčovo zgovornost, sta stala Landau in Mangien nekaj časa molče pred veliko šipo: oba je bila zgrabila za grlo nepremična oglatost iztegnjenega telesa: tam, kjer bi moral biti obraz, je ležal s krvjo prepojen prtič, in tako je to telo spominjalo na obglavljenega trupla francoske revolucije. Bilo je grozno, videti svojo, tako znano obleko na odrevenelih, mrtvih udih — baron je čutil, kako se ga loteva slabost, začel se je opotekati in doktor ga je prikel pod roko ter potegnil iz hiše.

Tudi na cesti dolgo nista spregovorila. Na tihem se je Mangien jezik nad brezobzirnostjo, s katero ga je bil doktor prisilil, da je moral čisto brez potrebe z njim, kakor da ni dovolj, če si doktor, utren kot zdravnik in iz vojne, sam ogleda truplo. Res je, da mora biti o vsaki najmanjši podrobnosti kar se da natančno poučen, da si oborožen proti vsem Leitwitzevim dvoreznim vprašanjem in pretkanim nastavam. Toda vso zgodbo si je vendar doktor izmisliš v naštudiril. Kaj se ne bi mogel zadovoljiti s tem, da bi sam posnel navodila iz obiska v mrtvačnici?

Doktor ni opazil baronove slabe volje, stopal je zamišljen ob njem, zmerom sliko razmrevarjenega trupla pred sabo.

Nenadoma je obstal, segel po baronovi roki in se mu z zbeganimi, vlažnimi očmi vprašajoče zazrl v obraz.

"Kaj niste opazili?" — je začel čisto tiho; a potem se je od stavka do stavka bolj razvemal, dokler ni stegnil predse v pesti sklenjenih rok in s hripavim glasom malone kričal: "Kje je kipar, ki bi mogel bolj genialno rešiti nalogo, ustvariti simboličen spomenik dela? — Iz sivega kamna izklesane velike, sive roke, skrčene — kakor da iz stare navade še vedno segajo po orodju. — 'Neznan delavec'. Brez obraza!" — Kdo neki vpraša po obrazu, kdo se zmeni za človeko, če potrebuje močnih rok za delo? Kakor blago v izložbi, tako ležita ti dve veliki, težki roki za šibo."

Landau je imel neprijetno navado, da je svoje primere spremjal s kretnjami, kakor da oblikujejo njegove roke sliko ter jo postavljajo živo pred poslušalca. Ob tem oživljjanju spomina se je Mangien spet lotevala omotica. Lahno omahujoč, z bleđimi ustnicami je potegnil doktorja v prvo kavarno in naročil konjaka.

Zvrnil je dve čaši vase, prižgal nato cigareto in plaho poizkušal zaplesti doktorja v manj ubijajoč pogovor. Račun zanj mora poravnati doktor, kajti nujno skupno premoženje je bilo deset mark, ki jih je bila hišnica posodila bogatemu najemniku pri odhodu, in to s samoumevnostjo, ki je globoko posvetila in Landauove navade.

"Se zmerom ste vi blagajnik, gospod doktor! Ko opravita pri Leitwitzu, morate z manov v hotel, da vam vsaj svoje denarne dolgove lahko poravnam. Vi morate biti preskriveni do potujiščju!"

Ves odsoten je potegnil doktor denar iz žepa in ga porinil po mizi na ono stran k baronu, ne da bi se bil dal vsaj za hip odvrniti od svojih misli. "Ste mnogo mlajši od menega?" — je vprašal nenadoma.

"Ne — mislim, da ne! Zakaj vprašujete?"

Šele po daljšem premoru je doktor spet čisto tiho odgovoril. Njegov kazalec je drsel za obrisi lis v marmornati plošči mize.

"Med tridesetim in štiridesetim letom se človek že začne ozirati in vidi vse odločilne ovinke in razpotja, kakor spozna hribolazec naknadno z vrha, kje bi bil moral prečkati, zaviti po bližnjicem in kod bi se bil bolje ognil težko prelazljivi steni. — Ce vi, postavimo, ne bi bili šli v Rusijo, ne bi bili spoznali svoje žene."

(Dalje prihodnjič.)

"PRIPRAVLJENOST" V EGIPTU

Egipt je za Anglijo s svojim pristanom Aleksandrijo zelo važna strategična točka. Zato je ne da iz rok, kljub zahtevam Egipčanov, ki hočejo osvoboditev izpod angleškega vpliva. Angleško kontrole Egipta ugroža močna italijanska armada, ki jo je Mussolini navozil v italijansko kolonijo na mejo Egipta.

Na sliki je angleška "strojna patrulja" v Egiptu blizu italijanske kolonije Libija.

IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbira Chas. Pogorelec

Ameriški družinski koledar. Nadaljnja naročila za koledar so poslali: Ivan Babnik, za klub št. 27 JSZ, 300 izvodov. To je za začetek, pravi Babnik, pozneje jih naročimo še: Anton Skapin za klub št. 49 JSZ v Collinwoodu pravi: ker naše gibanje napreduje, naročamo več izvodov koledarja kot prejšnja leta; poslajte nam jih 150. Za klub št. 114 in 115 JSZ v Detroitu jih je naročil John Zornik 100. Klub št. 45 JSZ, Waukegan, Ill., 100. Waukeganski so-druži imajo za razprodajo koledarje, vpeljan zelo dober sistem. Mesto si razdeli na okraje in vsak sodrži ali sodružica dobi kvoto koledarja za svoj del mesta. Na ta način se izognemo mešanja med prodajalcem in obenem zaloge hitro razpečajo. Vredno posnemanja.

Za Kansas je naročil 75 izvodov Anton Šular iz Arme; za West Allis, Wis., jih je naročil 55 klub št. 180 JSZ; po 50 izvodov so naročili: Frank Boltezar, Pueblo, Colo.; John Kosin, Girard, O.; John Teran, Ely, Minn.; (prvo naročilo); po 30 izvodov: Anton Zaitz, Forest City, Pa.; Frank Klun, Chisholm, Minn.; klub št. 47 JSZ, Springfield, Ill.; Mary Verhovnik za Pulman in So. Chicago; Louis J. Lessar, Eveleth, Minn.; Library izob, v zibel. dom, Library, Pa.; Joseph Cvelbar, Sharon, Pa.; 28 izvodov; po 25 izvodov: Frank Podby, Parkhill, Pa.; Frank Teigel, Euclid, O.; Joseph Snoy, Bridgeport, O.; klub št. 118 JSZ, Strabane, Pa.; John Matekovich, Gowanda, N. Y.; Mike Zugel, Murray, Utah; po 20 izvodov: Peter Jellar, Klein, Mont.; Anton Jerman, Burgettstown, Pa.; Frank Augustin, Imperial, Pa.; dr. št. 64 SNPJ, West Newton, Pa., 18; po 15 izvodov: Andrew Leksan, San Francisco, Calif.; Anton Zidanšek, Sharon, Pa.; dr. št. 321 SNPJ, Warren, O.; George Smrekar, Aliquippa, Pa.; dr. št. 304 SNPJ, Braddock, Pa.; dr. št. 255 SNPJ, Meadowlands, Pa.; 14; Vincent Yaksetich, McIntyre, Pa.; po 12 izvodov: Frank Završnik, Milwaukee, Wis., 2; Frank Podby, Parkhill, Pa.; Bartol Yerant, Aliquippa, Pa., 1; Andrew Vidrich, Johnstown, Pa., 5; John Krebel, Cleveland, O., 1; John Zornik, Detroit, Mich., 1; Joseph Ovca, Springfield, Ill., 2; John Terčelj, Strabane, Pa., 6; Joseph Snoy, Bridgeport, O., 1; K. Erzoňík, Red Lodge, Mont., 7; Jacob Rožič, Milwaukee, Wis., 2 in Anton Zidanšek, Sharon, Pa., 1.

Po dolgom času se je spet zglasil "večni popotnik" Tone Jankovich iz Clevelandu. Poslal jih je 21%; Chas. Pogorelec, Chicago, Ill., 4; Lenart Alper, Milwaukee, Wis., 2; Frank Podby, Parkhill, Pa., 2; Bartol Yerant, Aliquippa, Pa., 1; Andrew Vidrich, Johnstown, Pa., 5; John Krebel, Cleveland, O., 1; John Zornik, Detroit, Mich., 1; Joseph Ovca, Springfield, Ill., 2; John Terčelj, Strabane, Pa., 6; Andrew Vidrich 24 koledarjev. Ker je bližnjih naselbin v okraju Somerset ni naročil, upamo, da bo zaprzel svojo "lizo" in se podal tja s koledarjem.

In daljnega severozapada se je zglasil naš zastopnik Frank Repenšek iz Ravendale, Wash. Poslal je 25 naročnin. John Langerholc iz Johnstowna, Pa., je poslal 8 naročnin in naročil 25 koledarjev. Od istotan je naročil tudi Andrew Vidrich 24 koledarjev. Ker je bližnjih naselbin v okraju Somerset ni naročil, upamo, da bo zaprzel svojo "lizo" in se podal tja s koledarjem.

Naši koledarji so vse odločilne ovinke in razpotja, kakor spozna hribolazec naknadno z vrha, kje bi bil moral prečkati, zaviti po bližnjicem in kod bi se bil bolje ognil težko prelazljivi steni. — Ce vi, postavimo, ne bi bili šli v Rusijo, ne bi bili spoznali svoje žene.

(Continued on page 2)

SLABŠANJE EKONOMSKIH RAZMER V ITALIJI OPASNOST ZA FAŠIZEM

(Nadaljevanje s 1. strani.)

čakovati, da bo Anglija popustila. Laval je tudi mnenja, da se kaj lahko zgodi, da bo Anglija z ozirom na gornje argumente, tudi prisiljena, da v slučaju fašističnega poloma v Afriki pomaga Italiji, da se reši iz grozne situacije, ki je skor neizogibna.

Iz vsega tega se da sklepati, da so se Ligine sankcije izkazale zelo učinkovite — in to prvič v zgodovini človeštva! Prikazalo se je jasno, da se dajo, če so vlade pripravljene, izravnati vsi slični in večji mednarodni spori brez vojne. S sankcijami se napadalca lahko ukroti in ugonobi. Anglija se tega zaveda, zato je skozi Ligo narodov uvedla ekonomske sankcije, ki so se izkazale kot zelo močno orzje.

Notranja situacija Italije je skrajno opasnata. Dasi vlada absolutna cenzura po vsej Italiji, vendar se dobe poti, potom katerih izve zunanj svet pravo in resnično situacijo, ki je zadeva italijansko ljudstvo. Italijanski narod je pripravljen pretrpi mnogo, pretrpi je že mnogo pod fašizmom, pripravljen je doprnesti še več pod pritiskom razmer, ker si ne more pomagati. Toda tudi to trpljenje in prenašanje neznosnih razmer ima svoje meje.

Fašizmu so dnevi štetni! O tem ni govora. Tudi Lavalova imperialistična politika ne more obdržati fašizma na površju. Nihče ne more hrani. Vsaka diktatura je zapisana poginu. Lahko se ji podaljša življenje, kar pomeni še večje trpljenje prizadetega ljudstva — toda življenja fašizmu se ne more hrani. Vsi zdravniki evropske diplomacije ne morejo tega preprečiti — gotovog poloma fašizma!

Anglija ni za afriška ljudstva ne za etiopske narode ali etiopske neguša. Njej gre v glavnem za njene lastne interese. Ako se bi fašistični Italiji posrečilo, da si osvoji Abezinijo, bi to pomenilo pričetek konca angleškega imperija, ki je zgrajen na velikih kolonialnih domenah sveta. Kar se delavstva tiče, v glavnem, je pa vprašanje izbere med zlom fašizma in angleške politike. Fašizem je absoluten v vseh ozirom univerzitativih vseh človekih in delavskih pravic. Demokracija je v njem neponazvana stvar. To je jasno. Na drugi strani pa je angleški imperij s svojimi številnimi kolonijami, katerih večje število ima tako rekoč svoje neodvisne oblike vladanja. Torej jim nudi vsaj nekaj demokracije, v kateri se delavstvo lahko giblje in organizira ter izobraže. Tega pod fašizmom ni!

Tu sta torej dva zla. Delavstvo vseh del je in MORA biti proti fašizmu kot svojemu najhujšemu in največjemu soraževalcu! Kjer vrla fašizem, je vsako delavsko gibanje zatrut, absolutno nemogoče. Za vsako delavsko gibanje pa je treba imeti za podlago vsaj toliko demokracije, da se lahko svobodno razvija.

Zadnja poročila govorijo, da skušajo evropske velesile preprečiti fašistični polom na ta način, da se odstavi Mussolini in na njegovo mesto posadi kakšna druga znana osebnost, ki bo "bolj prijateljska" napram velesilam. Vse skupaj so le gola ugibanja, bližnja bodočnost pa bo pokazala, da fašizem je NESPRAVLJIV in da bo šel trmasto naprej v lastno pogubo, ker druge poti zanj ni!

domu.

Poleg drugih naselbin na zapadu so zlasti Somerset, Colo. Od tu je poslal naročilo za 21 koledarjev na staro somišljenik Anton Majnik.

Iz Yukona, Pa., poroča o razmetu in agitaciji Rudolf Fradel. Obenem naročilo 25 koledarjev.

Shod sodružice Mete Berger v Chicagu

V četrtek, dne 12. decembra ob 8. zvečer se bo vršil v Workers' Circle Liceju na Ogden in Kedzie shod s. Mete Berger pod avspicijo okrajne socialistične stranke.

META BERGER

stične stranke. Tema njenega govora bo "Kaj sem videla v sovjetski Rusiji in kaj ona pomeni za nas." Vstopnina je 25c. Sodružica Meta Berger, vdova po znanem socialističnem vedju in bivšem kongresniku Victoriju Bergerju, se je prošlo poletje par tednov mudila v Rusiji in v tem kratkem času je dobila dobre vtise o sovjetih. Po poklicu je bila učiteljica in je bila že dvakrat imenovana v upravnem odboru na državni univerzi v Wisconsinu. Pomagala je svojemu pokojnemu možu v njegovih delavskih aktivnostih. Na njenem shodu se pričakuje velika udeležba članov in somišljenikov.

Poročilo o uspelem slavju in drugem

Bridgeport, O. — Naše trojno slavje — 10-letnica kluba št. 11, 25-letnica JSZ in 30-letnica Proletarca — ki ga je priredil klub št. 11 na 30. nov., je sijajno uspelo. Ves program, razen malih nedostatkov, se je izvršil zelo dobro. S. Frank Barbic st. iz Clevelandu, ki se je tudi udeležil naše proslave, je imel kratek vzpodobujevalni nagovor v obeh jezikih ter je napravil dober vtis na poslušalce. Igralsko obje je dobro izvršilo svojo nalogo. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno z ostalimi točkami, ki so se izvajale med igrami in katere je dala na oder mladina. Posebno se je vsem dopadel umetnični pleš Willme Mazok.

Udeležba je bila tako velika, da jih mnogi ni moglo v dvorano. Klub ni še nikdar prej imel tako velike udeležbe kot ob svoji 10-letnici. Izgledalo je, da tu ni bilo vprašanja, kdo si, kam spada, katere narodnosti si. Prišli so vsi, pa še več bi jih priskočilo, da bilo v okolici vse polno drugih prireditvev pred in po zahvalnim dnevom. Kam pa bi tudi šli, ko pa je bila dvorana nabito polna, tako da so morali nekateri ostati tudi v spodnjih prostorih.

Sodrug Barbic je pojasnili pomen, zakaj se to slavje obdržava. Čestital je klub ter našim pionirjem, ki so se žrtvovali za Proletarca in za naš početak. Seveda je vmes dodal tudi par dovtipov, kar je dobro vplivalo na občinstvo. Povedal je vse nakratko in dobro. Kar je pa vse najbolj "pritegnilo," je bila godba Barbica mlajšega. Takega zadovoljstva nad godbo se ne ni opazilo v naši dvorani. Tukaj sem že 18 let

in le malo veselic ter prirečit, da je šlo mimo mene, večno se je slišala radi godbe kakana kritika od te ali one strani. Na 30. nov. pa ni bilo nobene. Gnječa pa taka, da niso pari mogli plesati. Barbiceva godba je tako razveseljivo vplivala na občinstvo, staro in mlađo, da so nekateri muzikant kar gledali in poslušali, drugi pa so se veselo vrteli. Kakor vse izgleda, jih bomo morali v kratkem spet povabiti k nam.

Veseli smo bili vsi, da se je tako povoljno iztekelo. Iskrena hvala vsem posetnikom, ki so prišli z vseh strani. Tudi Nace Zemberger je prišel iz Piney Forka. — Torej naše trojno slavje je minilo, mi se pa pripravljamo za nadaljnje delo, ki ga je pred nami še mnogo. Zato se opozarja vse članstvo in somišljeniki na našo letno sejo, ki bo v nedeljo 15. dec. ob 10. dopoldne. Naihe bo člana, da ne bi bil navzoč na tej seji. Volil se bo klubov odbor, kar je zelo važnega pomena. Kajti kakršen bo odbor, tak bo klub v letu 1936, namreč kar se tiče klubovih aktivnosti. Poleg tega bomo določili smernice za bodoče leto. Pa se nekaj zelo važnega bo na dnevnem redu, kar se mora rešiti. To se mora rešiti na seji, ker drugače ni nobenega vzroka, da bi se kdo pritoževal. Zato pa vsi na letno klubovo sejo dne 15. dec.

Konferanca tajnikov in članov 24. nov. v Martins Ferryju je bila zelo zanimiva. Diskuzije za pojačanje stranke so bile dobre. Od slovenskih klubov sta bila zastopana klub iz Maynarda in bridgeportski. Kakor se je razvidelo iz poročila, bo klub na Martins Ferryju glavnega trdnjava v vzhodnem delu države. Dobili so zelo nadarjenega tajnika in delujejo skupno z Workers Alliance. Nekaj se jih je tudi udeležilo naše prireditve s tajnikom na čelu.

Pri društvu št. 13 SNPJ je bil ponovno izvoljen ves stari odbor in društvo je še naprej ostalo včlanjeno v Prosvetni matični, tako tudi v federaciji društev SNPJ za to okrožje. Tako je bil izvoljen ves stari odbor tudi pri angleško poslujočem društvu št. 640 SNPJ.

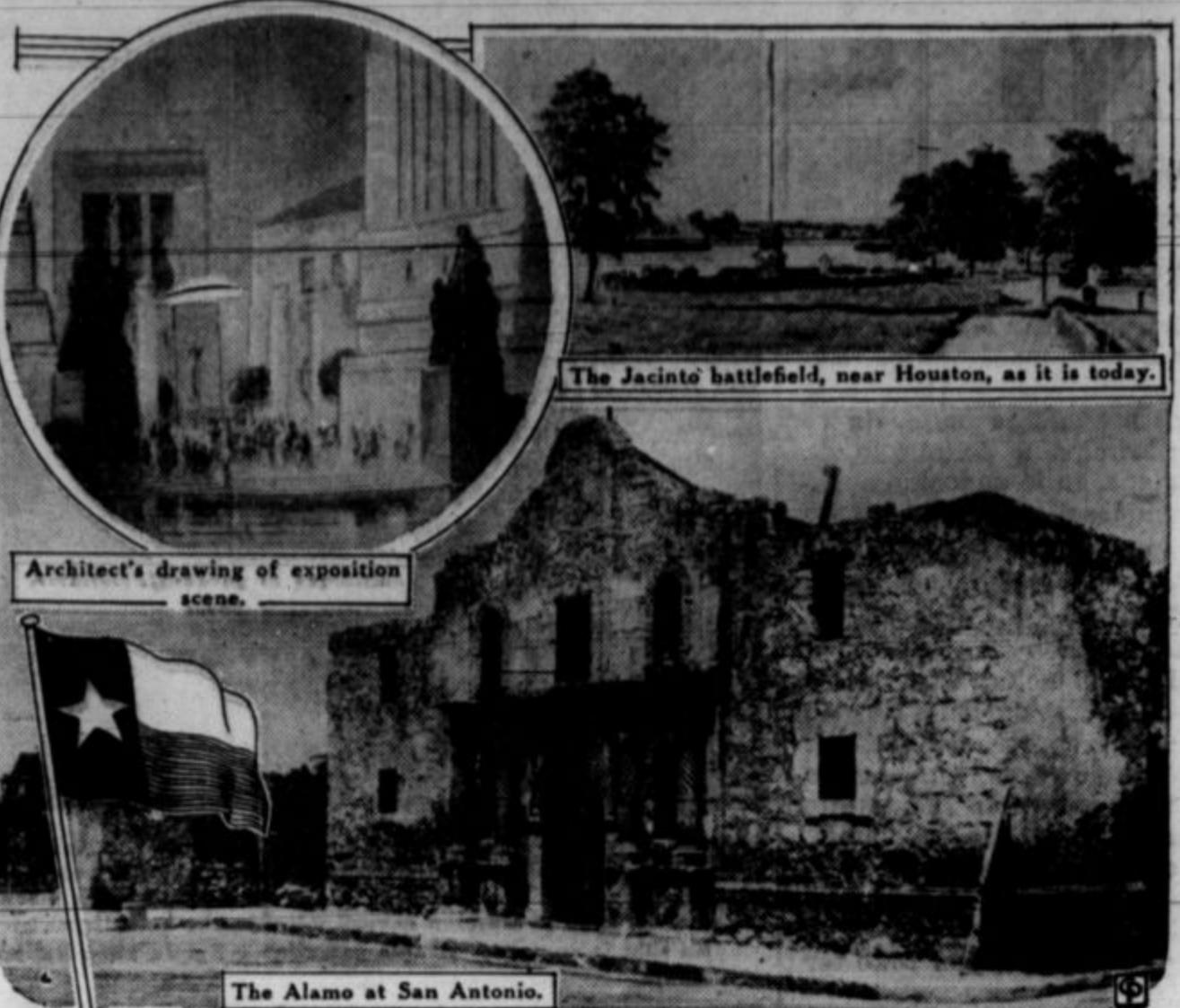
Tukajšnji premogor zadnje čase obratuje od 3 do 4 dni na teden, jeklarna pa je na 4 do 5 dni na teden, v nekaterih oddelkih pa delavec odslavljajo.

Kakor sem že prej omenil, si mnogi tukaj želijo, da se bi spet povabila Barbiceva godba k nam in nameravajo za takrat prireditve nekaj posebnega.

O tem bomo pozneje natančneje poročali. Vsekakor pa bi za dočino prireditve na vsak način radi dvorano malo razrinišli, ker vemo, da bo spet natlačena. Vsačko bo hotel priti poslušati pristne slovenske valčke, polke in druge vesele komade. Saj znajo igrati vsakovrstne komade, s katerimi razveselijo mlade in stare. Torej pazite na datum v Proletarcu, kdaj se bo vršila ta nameravana prireditve, na kateri bodo spet igrali veleni muzikantje.

Kakor je pokazala zadnja klubova prireditve, imamo še precej simpatičarjev, posebno še v drugih naseljih, kakor tudi domači. Zato pa se moramo zavzeti ter iti na delo v letu 1936 še z večjo energijo, tako da bomo naš klub povečali na članstvu, kolikor se bo dalo. Kajti sedaj ni nobenega izgovora, vse kaže bojazni. Danes se govori, piše in diskutira o socializmu vseposvod! Toda

TEXAS PRAZNUJE "SAMOSTOJNOST"

Drug leto bo minilo sto let, od kar se je Texas ločil od Mehike in se proglašil za samostojno republiko. V proslavitev tega dogodka bodo priredili v Dallasu prihodnje leto razstavo, za katero zbirajo fond v vsoti nad \$30,000,000.

Na vrhni sliki je arhitektov načrt za razstavno poslopje. Na desni je kraj blizu Houstona, kjer se je vrnila odločilna bitka z mehiškimi četami. Spodaj je Alamo v San Antoniu, kjer se je dogodil masaker Texaščanov.

treba je prave akcije in skupnega sodelovanja, skupnega nastopa. To je, da se organiziramo, da vse naše simpatičarje in ostale pridobimo v naš klub, v soc. stranko ter da skupno delujemo za osvoboditev delavskega razreda izpod sedanega krivičnega sistema!

Joseph Snay.

Mi in naša hranilna društva

Johnstown, Pa. — Če pregledamo imenik ali seznam naših hranilnih društev, vidimo, da se jih lahko na prste sešte. Kolikor mi je znano, obstaja v državi Pensylvanija med Slovinci le dve taki društvi, namev v Conemaughu in Canonsburgu, dasi je na tisočih naših ljudi in teži državi.

Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

bo tudi to Hranilno društvo za celo rasti ter da bo prekosilo celo svojo normalno visočino.

Direktorij Hranilnega društva je na svoji zadnji seji sklenil, da povabi vse delničarje in somišljenike na sestanek, ki naj se bi vrnil takoj po seji skupnega delničarske seje ali občnega zborna, in sicer zvečer, dne 23. januarja 1936 v dvorani društva sv. Alojzija v Conemaughu, kjer bodo podana letna poročila in drugi podatki o poslovanju. Po seji bo na razpolago tudi brezplačen prigrizek za vse navzoče.

Na vrhni sliki je arhitektov načrt za razstavno poslopje. Na desni je kraj blizu Houstona, kjer se je vrnila odločilna bitka z mehiškimi četami. Spodaj je Alamo v San Antoniu, kjer se je dogodil masaker Texaščanov.

Pregled o slavju in delu

Detroit, Mich. — Proslava 30-letnice Proletarca, ki se je vršila dne 27. okt., je bila zelo uspešna v vseh ozirih. Aranžirala sta jo kluba 114 in 115 ter suburban. Program je bil jako zanimiv in bogat. Na sprednu je bilo petje in komični kvartet (John Zornik, Franjo Kuhovski, Avgust Plat in Frank Nogašek). Svoje vloge so zelo dobro izvršili, tako tudi petje.

Fantje so se potrudili, da so svoje delo lepo predstavili, za kar jim gre priznanje. Upam, da se bodo v bodoče še pojavili na odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Ob tej prilici je bila vpriporočena Molkova enodejanka "Biserino slavje", ki se nam je dopadla. V njej so nastopili Frank Kuhovski, Avgust Plat, Mary Jurca in Mami Jurca. Prvi trije so že dobro znani diletantje na našem odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Pela je tudi naša znana sopranistka Ann Plazar ob spremljanju Briskovega orkestra.

Resnica je, da je vsakemu človeku narava nekaj dobrtega.

To je, da ga je obdarila z načem posebnim. V tem slučaju je Plazarjevo obdarila s finim in jako melodičnim glasom, ki ga je prijetno poslušati.

Upati je, da bo še večkrat pojaviti na našem odrusu. Nastopila je tudi naša znanka iz prejšnjih priredb, tako dramskih

kakor koncertnih, Jennie Urbančič, ki ni prav nič zaostajala za prvo. Podala nam je lepo deklamacijo, ki jo je izvrstno skončala. Pokazala je ves smisel in pomen deklamacije s svojo spretnostjo in dobro miliko ter gestami. Zato ji gre veliko priznanje, obenem se pa pričakuje, da jo bomo imeli še večkrat priliko slišati.

Cetudi smo Slovenci majhen narod, vendar se lahko postavimo z našimi domačimi talenti, našimi glasbeniki, pevci in igralci. Priliko smo imeli slišati našo pianistko Josephine Stuar. Je še kako mlada, stara okrog 12 let, a se lahko kosa z marsikaterim starejšim glasbenikom. Je talentirana in to je pokazala na naši prireditvi.

Naj gre po tej poti naprej, da bo v ponos nam vsem, posebno pa njenim staršem!

Ob tej prilici je bila vpriporočena Molkova enodejanka "Biserino slavje", ki se nam je dopadla. V njej so nastopili Frank Kuhovski, Avgust Plat, Mary Jurca in Mami Jurca. Prvi trije so že dobro znani diletantje na našem odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Pela je tudi naša znana sopranistka Ann Plazar ob spremljanju Briskovega orkestra. Resnica je, da je vsakemu človeku narava nekaj dobrrega. To je, da ga je obdarila z načem posebnim. V tem slučaju je Plazarjevo obdarila s finim in jako melodičnim glasom, ki ga je prijetno poslušati. Upati je, da bo še večkrat pojaviti na našem odrusu. Nastopila je tudi naša znanka iz prejšnjih priredb, tako dramskih

kakor koncertnih, Jennie Urbančič, ki ni prav nič zaostajala za prvo. Podala nam je lepo deklamacijo, ki jo je izvrstno skončala. Pokazala je ves smisel in pomen deklamacije s svojo spretnostjo in dobro miliko ter gestami. Zato ji gre veliko priznanje, obenem se pa pričakuje, da jo bomo imeli še večkrat priliko slišati.

Cetudi smo Slovenci majhen narod, vendar se lahko postavimo z našimi domačimi talenti, našimi glasbeniki, pevci in igralci. Priliko smo imeli slišati našo pianistko Josephine Stuar. Je še kako mlada, stara okrog 12 let, a se lahko kosa z marsikaterim starejšim glasbenikom. Je talentirana in to je pokazala na naši prireditvi.

Naj gre po tej poti naprej, da bo v ponos nam vsem, posebno pa njenim staršem!

Ob tej prilici je bila vpriporočena Molkova enodejanka "Biserino slavje", ki se nam je dopadla. V njej so nastopili Frank Kuhovski, Avgust Plat, Mary Jurca in Mami Jurca. Prvi trije so že dobro znani diletantje na našem odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Pela je tudi naša znana sopranistka Ann Plazar ob spremljanju Briskovega orkestra.

Resnica je, da je vsakemu človeku narava nekaj dobrrega.

To je, da ga je obdarila z načem posebnim. V tem slučaju je Plazarjevo obdarila s finim in jako melodičnim glasom, ki ga je prijetno poslušati.

Upati je, da bo še večkrat pojaviti na našem odrusu. Nastopila je tudi naša znanka iz prejšnjih priredb, tako dramskih

kakor koncertnih, Jennie Urbančič, ki ni prav nič zaostajala za prvo. Podala nam je lepo deklamacijo, ki jo je izvrstno skončala. Pokazala je ves smisel in pomen deklamacije s svojo spretnostjo in dobro miliko ter gestami. Zato ji gre veliko priznanje, obenem se pa pričakuje, da jo bomo imeli še večkrat priliko slišati.

Cetudi smo Slovenci majhen narod, vendar se lahko postavimo z našimi domačimi talenti, našimi glasbeniki, pevci in igralci. Priliko smo imeli slišati našo pianistko Josephine Stuar. Je še kako mlada, stara okrog 12 let, a se lahko kosa z marsikaterim starejšim glasbenikom. Je talentirana in to je pokazala na naši prireditvi.

Naj gre po tej poti naprej, da bo v ponos nam vsem, posebno pa njenim staršem!

Ob tej prilici je bila vpriporočena Molkova enodejanka "Biserino slavje", ki se nam je dopadla. V njej so nastopili Frank Kuhovski, Avgust Plat, Mary Jurca in Mami Jurca. Prvi trije so že dobro znani diletantje na našem odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Pela je tudi naša znana sopranistka Ann Plazar ob spremljanju Briskovega orkestra.

Resnica je, da je vsakemu človeku narava nekaj dobrrega.

To je, da ga je obdarila z načem posebnim. V tem slučaju je Plazarjevo obdarila s finim in jako melodičnim glasom, ki ga je prijetno poslušati.

Upati je, da bo še večkrat pojaviti na našem odrusu. Nastopila je tudi naša znanka iz prejšnjih priredb, tako dramskih

kakor koncertnih, Jennie Urbančič, ki ni prav nič zaostajala za prvo. Podala nam je lepo deklamacijo, ki jo je izvrstno skončala. Pokazala je ves smisel in pomen deklamacije s svojo spretnostjo in dobro miliko ter gestami. Zato ji gre veliko priznanje, obenem se pa pričakuje, da jo bomo imeli še večkrat priliko slišati.

Cetudi smo Slovenci majhen narod, vendar se lahko postavimo z našimi domačimi talenti, našimi glasbeniki, pevci in igralci. Priliko smo imeli slišati našo pianistko Josephine Stuar. Je še kako mlada, stara okrog 12 let, a se lahko kosa z marsikaterim starejšim glasbenikom. Je talentirana in to je pokazala na naši prireditvi.

Naj gre po tej poti naprej, da bo v ponos nam vsem, posebno pa njenim staršem!

Ob tej prilici je bila vpriporočena Molkova enodejanka "Biserino slavje", ki se nam je dopadla. V njej so nastopili Frank Kuhovski, Avgust Plat, Mary Jurca in Mami Jurca. Prvi trije so že dobro znani diletantje na našem odrusu. Mami Jurca pa je šele prvi nastopila. Za Hranilno in posojilno društvo — A. V., poročevalec.

Pela je tudi naša znana sopranistka Ann Plazar ob spremljanju Briskovega orkestra.

Resnica je, da je vsakemu človeku narava nekaj dobrrega.

To je, da ga je obdarila z načem posebnim. V tem slučaju je Plazarjevo obdarila s finim in jako melodičnim glasom, ki ga je prijetno poslušati.

Ivan Vuk:

Štirje nageljni

(Nadaljevanje.)

Bližali smo se Makarsi.
"Poi ure ali kaj bomo stali?", sem rekel. "Pogledal bom, če je tam kaj nageljnev."

"Zakaj?", je rekla in se nasmehnila.

"Nageljnu, nageljne", sem rekel.

Ona na to nič odgovorila, čutil pa sem, da se je razveseli in da ji je bilo tudi nekoliko tešno pri srcu. Kakor meni, da sem se tiko pokaral:

"Kje pa ste našli tako lepe nageljne?"

Njene temne oči so me gledale izpod cvetov nageljnega in zdele se mi je — več, človeku se vedno vse tako zdi — da jih je stisnila na svoje grudi.

"Kaj nisi imel druge besede, da bi odgovoril?"

Parnik je pristal. Stopil sem na pomol. Ko sem občutil pod nogami zemljo, mi je bilo naenkrat vse jasno, da sem obstal in se izpräseval:

"Pa se menda nisi zaljubil?... Nageljne ji hočeš kupiti? Kaj je potem hočeš, preden ne prispi v Dubrovnik?"

Cutil sem, da se mi usta krožijo v dobrovoljen smehljaj kakor bi tistem, ki me je izpräseval, odgovarjal:

"In le tudi?... Kaj to tebi man?"

Tam v bližini menjalnice je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

Nisem kontroliral več svojih misli. Kupil sem šopek. Vešravno tak šopek z rdečimi nageljini s 4 belimi, razvrščeni v stiri strani sveta, kakor ga vidit' tu le na mizi.

Pobožal je nageljne, kakor da se je za hip v nekaj zamislil in dejal:

"Zakaj sem to naredil in take kupil ne vem. Še danes ne vem. Morda sem hotel s tem redi:

"Ljubezen je ena. Naj bo od Zahoda do Zahoda, s Severa in Juga, ena je. Ona je radost in trpljenje človeka. Zato je ta krž: Sever-Jug, Izhod-Zahod, kržana ljubezen."

Parnik je že trobil, ko sem stopil na mostič. Ona me je glede na to nič odgovorila, da sem se našli. Naša je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

dala s krova in zdele se mi je, da so ji zabliščale oči, ko je višela šopek nageljnev in njen nasmej je bil rožnat in sladek. Dal sem ji ga in se nasmejal. Spregoroviti nisem vedel kaj. Ona pa je rekla, poglobivši svoj obraz v šopek:

"Kje pa ste našli tako lepe nageljne?"

Njene temne oči so me gledale izpod cvetov nageljnega in zdele se mi je — več, človeku se vedno vse tako tako zdi — da jih je stisnila na svoje grudi.

"Kaj nisi imel druge besede, da bi odgovoril?"

Parnik je pristal. Stopil sem na pomol. Ko sem občutil pod nogami zemljo, mi je bilo naenkrat vse jasno, da sem obstal in se izpräseval:

"Pa se menda nisi zaljubil?... Nageljne ji hočeš kupiti? Kaj je potem hočeš, preden ne prispi v Dubrovnik?"

Cutil sem, da se mi usta krožijo v dobrovoljen smehljaj kakor bi tistem, ki me je izpräseval, odgovarjal:

"In le tudi?... Kaj to tebi man?"

Tam v bližini menjalnice je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

Nisem kontroliral več svojih misli. Kupil sem šopek. Vešravno tak šopek z rdečimi nageljini s 4 belimi, razvrščeni v stiri strani sveta, kakor ga vidit' tu le na mizi.

Pobožal je nageljne, kakor da se je za hip v nekaj zamislil in dejal:

"Zakaj sem to naredil in take kupil ne vem. Še danes ne vem. Morda sem hotel s tem redi:

"Ljubezen je ena. Naj bo od Zahoda do Zahoda, s Severa in Juga, ena je. Ona je radost in trpljenje človeka. Zato je ta krž: Sever-Jug, Izhod-Zahod, kržana ljubezen."

Parnik je že trobil, ko sem stopil na mostič. Ona me je glede na to nič odgovorila, da sem se našli. Naša je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

Njene temne oči so me gledale izpod cvetov nageljnega in zdele se mi je — več, človeku se vedno vse tako tako zdi — da jih je stisnila na svoje grudi.

"Kaj nisi imel druge besede, da bi odgovoril?"

Parnik je pristal. Stopil sem na pomol. Ko sem občutil pod nogami zemljo, mi je bilo naenkrat vse jasno, da sem obstal in se izpräseval:

"Pa se menda nisi zaljubil?... Nageljne ji hočeš kupiti? Kaj je potem hočeš, preden ne prispi v Dubrovnik?"

Cutil sem, da se mi usta krožijo v dobrovoljen smehljaj kakor bi tistem, ki me je izpräseval, odgovarjal:

"In le tudi?... Kaj to tebi man?"

Tam v bližini menjalnice je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

Njene temne oči so me gledale izpod cvetov nageljnega in zdele se mi je — več, človeku se vedno vse tako tako zdi — da jih je stisnila na svoje grudi.

"Kaj nisi imel druge besede, da bi odgovoril?"

Parnik je pristal. Stopil sem na pomol. Ko sem občutil pod nogami zemljo, mi je bilo naenkrat vse jasno, da sem obstal in se izpräseval:

"Pa se menda nisi zaljubil?... Nageljne ji hočeš kupiti? Kaj je potem hočeš, preden ne prispi v Dubrovnik?"

Cutil sem, da se mi usta krožijo v dobrovoljen smehljaj kakor bi tistem, ki me je izpräseval, odgovarjal:

"In le tudi?... Kaj to tebi man?"

Tam v bližini menjalnice je bila cvetličarna. V oknu so stali nageljni. Gledali so me kakor bi mi klíkali:

"Vzemi nas!... Za njo, za tisto s črnimi očmi."

Njene temne oči so me gledale izpod cvetov nageljnega in zdele se mi je — več, človeku se vedno vse tako tako zdi — da jih je stisnila na svoje grudi.

"Kaj nisi imel druge besede, da bi odgovoril?"

Parnik je pristal. Stopil sem na pomol. Ko sem občutil pod nogami zemljo, mi je bilo naenkrat vse jasno, da sem obstal in se izpräseval:

"Pa se menda nisi zaljubil?... Nageljne ji hočeš kupiti? Kaj je potem hočeš, preden ne prispi v Dubrovnik?"

Cutil sem, da se mi usta krožijo v dobrovoljen smehljaj kakor bi tistem, ki me je izpräseval, odgovarjal:

"In le tudi?... Kaj to tebi man?"

Edina prestolonaslednikova naloga

Li, da je nasprotnik socializma, pa vzhod temu kandidira poleg na demokratični tudi v socialistični kralji, tedaj je dolžnost Proletarca, da o tem piše ne glede na protivna mnenja. O omenjeni konferenci je poročal s tega stališča in ēte f s tem prispomogel, ali pomagal povečati zanimanje za polemiko, v kateri se razčlenijo pojmi, je storil koristno delo.

Proletarci je pisal o SNPJ in o drugih organizacijah oziroma izhaja. SNPJ mu je zrekla priznanje na dveh konvencijah, ker je bilo njegovo pisano nji — njenim načelom v korist!

Iz istega razloga mu daje priznanje knjiga Ameriški Slovenci, ki jo je izdala SNPJ, prav tako njeno Glasilo, ki je izhajalo pred postankom Prosvete, nato dnevnika.

Tudi danes ji Proletarci ni v skudu. Možno je, da se prilike priznanje na njenih konvencijah še ponove. Če pa ga katastra obsoadi, kakor mnogi žele, bo to slablo za SNPJ, ker bi krenula s svojih tradicionalnih smernic na napaka, zanjo kvarna pot.

Frank Zaitz.

"Delavsko budnico", Frances Jermol je v par nastopih igrala na akordino, v zaključni točki pa so peli A. Potočnik, Fr. Gradišek ml. in Tim Prelesnik.

Po končanem sporedu se je razvila plesna zabava v obe dvoranah. V gornji je igral J. Kochevarjev orkester, v spodnji pa Petkov trubač.

Forzévalce.

Akcija za ustanovitev mladinskega odseka

West Allis, Wis. — V četrtek večer, 12. decembra, se bo v Kraljevi dvorani vrila seja za organiziranje naše mladinskega odseka klub kluba at 180 JSZ. Apeliram na slovenske starše, da pošljete svoje otrokem na to sejo, da se pozdravi s namenom in ciljih, katerima naše gibanje v socialističnih klubih, kjer se razmotrijo raznih problemi tikajočih se delavstvu, je najboljša šola za stare in mlade. Vsi smo posredno v naših organizacijah, da si vsi skupaj izboljšamo razmore in priborimo boljšo bodočnost.

Frank Matkovich, tajnik.

Slavje 25-letnice društva "Francisco Ferrer"

Chicago. — V nedeljo 8. decembra je praznovano slavje svoje 25 letnice društva Francisco Ferrer SNPJ.

To društvo je nosilo bakljo napredka v SNPJ, je dejal Ivan Molek v svojem govoru. "Iz njega je izšlo največ resnicij in iniciativ načelnega in prosvetnega značaja, med drugimi resnicije za ustanovitev dnevnika SNPJ, za Jugoslovansko akademijo in mnoge druge."

Vodilni člani tega društva v prvih letih so bili Ivan Molek, ustanovitelj, dalje pokojni Josè Zavertnik, John Verderbar, Frank Petrich, Frank Podlipc, Frank Šavš in nekaj drugih.

Ivan Molek je apeliral v svojem govoru: "Držite to bakljo napredka kvišku in nosite jo v duši v smislu načela in v duhu, v katerem je bilo to društvo ustavljeno. Izbralo si je ime Francisco Ferrer radi svobodomiselnih načel, z katere je veliki španski mislec delal in bil končno usmrten."

Poudarjal je: "Pred nami je problem mladine. S svobodomiselnim lahko zanje veliko storimo. Zavedajmo se, da je mladina danes v nevarnosti — v nevarnosti pred organizirano ignoranco, organizirano temo in organizirano reakcijo!"

V imenu SNPJ je govoril Vincente Cainkar, v imenu društva L. Zagar, dalje Frank Zavertnik, ki je član društva oziroma predstavnik, in F. Japich v imenu nevškega zbornika Prešeren. Spred je otvoril in ga oznamjal Frank Smith.

Pevski zbor "Prešeren" je pod vodstvom F. Kubine zapel 7 pesmi, nekaterih zelo dobro.

Mala Wilma Gratchner je deklamirala "K 25-letnici društva Francisco Ferrer". Besedilo je napisal V. Zupančič. V eni poznejših točkah je nastopila skupno s sestrico Mary v duetu in plesu, Spremljala ju je na klavir M. Townsley. V duetu sta peli sestri Christine in Frances Prelesnik. Spremljalka na klavir je bila Mary Muha.

Frank Šavš je deklamiral

Nothing was ever made but that some one could not make it worse and sell it for less.

A modernized good housewife and careful mother will buy from

Wenck's Dairy Products

Producers of Highest Quality

MILK PRODUCTS

Phone Monroe 3673

CHICAGO, ILL.

2380-82 Blue Island Avenue

Who don't make it worse —
But make it save

Hapgood organizator UMW

Powers Hapgood, član ekspresivne soc. stranke, je najet za organizatorja U. M. W. v južnem Illinoisu, v sled česar ga glasilo unije Progressivnih udarjev napada za J. Lewisovega plačanca, Apifona in provokatorja. P. Hapgood je znani v delavskih krogih. V svoj stranki priča takoj znanemu militantnemu kriju.

Italijansko glasilo S. P. se povečalo

"La Parola," glasilo Italijanske soc. federacije, ki izhaja v Chicago, se sedaj tiskata običajni časopisi velikosti, medtem ko je skozi zadnja leta izhajalo v manjšem (tabloid) formatu. S povečanjem je glasilo dobilo več sotrudnikov. "La Parola" izhaja že 27. leta. S prihajajočo predsedniško kampanijo upa, da se bo število naročnikov pomnožilo. To glasilo je bilo vselej močila med italijanskimi organiziranimi delavci. Poleg tega si je federacija začrtala kampanijo, v kateri bo postavila posebne organizatorje in iz Evrope bo dobila govornika, ki bo obdržal predavanja po raznih italijanskih naselbinah. Poleg tega bo vodila kampanijo, da se italijanski delavci organizirajo v Workmen's Circle, ki je podpora organizacija. Italijanski socialisti organizirajo svoje delavce proti vojni in proti Mussoliniju.

Zidovski zdravnik od klonil zdraviti Hitlerja

Adolf Hitler boleha že dolgo v grlu. V začetku prošlega leta je bil operiran, toda komplikacije se vračajo. Zato je Hitlerjev poslanik na Dunaju novabil slovitega specialista za zdravnično delavnico v grlu, nosu in ušesih, profesorja Heinrich Neumaana, da naj ozdravi nemškega diktatorja njegove hibe v vratu. Profesor Neuman, ki je zdravil že mnogo bogatašev v dvorjanov, med njimi tudi angleškega prestolonaslednika, je povabil — kakor poročajo listi, odklonil, češ, ako se mu zdravljenje ne bi posrečilo, bi zvali kriivo nanj, ker je Žid.

NIKAR BITI SUZNJI NEPREBAVOSTI Trinerjevo Grenko Vino vas reši tega

"Zahvaliti se Vam moram za Trinerjevo grenko vino. Skozi leto dnu sem tri

EXPLOITATION MUST BE STOPPED

A capitalist buys a block of stock in a corporation—and a block of bonds in another corporation. He puts them in his safety deposit box or his vault for safe keeping.

When the dividend date arrives, he receives a check for the dividend on the stock. He has his secretary deposit the check to his credit in the bank.

When the interest date arrives, he has his secretary clip the interest coupons from the bonds and deposit them to his credit on the bank.

These dividends and interest often amount to millions of dollars.

He also draws interest on mortgages, profits on the wages of labor, rent from houses and business blocks, etc., etc.

He does not earn a penny of his income. He gets it for nothing.

The men and women who did earn it do not get it.

The men and women who do the mental and manual work of the world receive only a fraction of their earnings.

The balance goes to the parasites.

The parasites are able to get most of the earnings of the useful masses because they, the parasites, own the means of production and distribution. The masses have to hand over to them the bulk of their earnings, in order to get an opportunity to make a bare living.

Private ownership of the industries is a gun with which the parasites hold up the people.

The people will continue to be held up until they get possession of that ownership gun—in other words, until they secure the collective ownership and control of the industries—Socialism.

The great object of the Socialist movement is to stop this exploitation of the useful workers by the capitalistic parasites of society. Its main object is to bring about conditions wherein it will no longer be possible for

the capitalist class to rob the rest of the people.

In doing this, however, it will incidentally accomplish many other objects—because all of the social evils that are afflicting society today are caused by the private ownership of the industries.

So, when we abolish private ownership of the exploiting industries, we not only abolish exploitation, but we also abolish all these other evils at the same time.

We abolish poverty. We abolish child slavery. We abolish political corruption. We abolish graft. We abolish unnecessary accidents to life and limb. We make prostitution,

suicide, insanity and crime so scarce that they will astonish people when they happen, instead of being every day occurrences as they are now.

In short, we abolish all of the distinctly social evils and bring about a condition in which the human race will for the first time really live, rather than spend all its time in working for a chance to live or in looking for work.

The Milwaukee Leader.

A Need of the Times

The one thing now needed above all others is the education of the people, especially the working class.

Eugene V. Debs.

Milwaukee Comrades To Observe 25th Anniversary Of Branch 37 JSF

"Deal" is also included on the program. It portrays the false promises of the New Deal, which makes it a fitting presentation at this time.

Branch 37 has been and still is an important factor in the Socialist movement in Milwaukee. It has contributed a large amount of money for campaign and educational purposes which have helped get Socialists elected into the city and state governments. At one time one of their own members was an elected official to Madison.

On Sunday, December 15, they celebrate their 25th anniversary. It is fitting and proper to acknowledge the work these comrades have carried on with a packed hall. A cordial invitation is extended to all comrades and their friends to spend Sunday afternoon and evening at the S. S. Turn Hall.—nk.

Chicago, Ill. "We ought to have an official opening of our new headquarters, the Slovene Labor Center," remarked one of the comrades sometime ago. "It should be sort of a house warming party where we could sit around, talk about things that interest us, sing if we feel like it, get acquainted with our friends, look over the new headquarters, dance and in general have a good time," concluded the comrade.

This suggestion given will be carried out Saturday, December 14. A party of this nature will be held at the Slovene Labor Center, 2301 So. Lawndale Ave. All branch members, shareholders and friends are invited to spend a fine evening at this party. Come out and take part in the entertainment. It will be a real social get-together with music for dancing. The admission is free.

Our Party Saturday

Chicago, Ill. "We ought to have an official opening of our new headquarters, the Slovene Labor Center," remarked one of the comrades sometime ago. "It should be sort of a house warming party where we could sit around, talk about things that interest us, sing if we feel like it, get acquainted with our friends, look over the new headquarters, dance and in general have a good time," concluded the comrade.

The great object of the Socialist movement is to stop this exploitation of the useful workers by the capitalistic parasites of society. Its main object is to bring about conditions wherein it will no longer be possible for

UNEMPLOYMENT, A DISEASE OF THE CAPITALIST ORDER

By Morris Hillquit

Unemployment is not a natural or necessary incident of industrial life, but a specific disease of the capitalist order. The people always need clothes, food, buildings, fuel, tools, means of transportation, amusement and countless other things which go to make up the requirements of everyday modern life, and workers are always needed to produce these things. A rational and socialized system of wealth production would be based on an accurate determination of the needs of the whole people of a country, the extent of its natural resources, and the full number of its available workers. Such a system would receive from each worker an amount of labor required to keep the community going, and labor would be evenly distributed, regular and continuous.

When the disproportion between supply and demand is relatively mild, industrial stagnation and unemployment are of short duration. When it happens to reach large dimensions, the situation is apt to lead to an industrial crisis, which may last for years and throw millions of workers out of employment.

The government may relieve the misery of unemployment to some extent by various measures often suggested and sometimes tried. But all such measures are of necessity inadequate. No radical method can be devised to overcome the evil under a system of private competitive industries. The cure for unemployment is Socialism.

CRAZY LEADERS

A committee of 339 psychiatrists of 30 nationalities, sponsored by the Medical Association of the Netherlands, has addressed a manifesto to the world declaring that war is insane, in the strict medical sense of the word.

Unmistakably referring to Mussolini and Hitler, they assert that statesmen who glorify war are carried away by "hallucinations and delusions."

They point out that modern warfare is obviously a horrible and devastating business, and that anyone believing that it is profitable or glorious must necessarily be a neurotic who has failed to adjust to reality.

It is a solemn thought to realize that, by this definition, the greater part of mankind at present is ruled by crazy people.

The New Republic.

Debate in Cleveland

Cleveland, Ohio. "What Program Shall Be Followed in Opposing War," will be the subject of the first debate in Cleveland between the Socialist Party and the Communist Party. The debate will be between John Williamson, state organizer of the Communist Party, and Gus Tyler, Socialist of New York, Sunday, December 15th, at 3 p.m., at the Slovene Auditorium, 6417 St. Clair Ave. Admission in advance will be 25c and 30c at the door.

A social will follow the debate with dancing and entertainment. The same admission will enable the audience to stay for the social following the debate.

Poverty And Morality

It is all very fine to talk about tramps and morality. Six hours of police surveillance (such as I have had) or one of brutal rejection from an inn door will change your views upon the subject like a course of lectures. As long as you keep in the upper regions, with all the world bowing to you as you go, social arrangements have a very handsome air, but once get under the wheels and you wish society to the devil. I will give most respectable men a fortnight of such life, and then I will offer them two pence for what remains of their morality.

Robert Louis Stevenson.

It isn't hard to solve national problems. The hard part is to persuade the people to give up poverty and vote for abundance.

A NEW FEUDALISM

Socialists who follow current changes in property relations as a result of the depression will find that the government and the big banks are becoming our biggest landlords. Banks through foreclosures on mortgages and the government through loan defaults are thus acquiring vast possessions in land and homes. The government hangs out a "for sale" sign for many of its properties, but as there are few purchasers one suggestion made is that arrangements be made for the banks to acquire these holdings. This program would nurse a huge financial landlord more extensive than feudal landlords of a few centuries ago.

The banking oligarchy long ago became the master of all but a few big industries, including the railroads, and this invasion of another field by the oligarchy forecasts the reign of a group of powerful financial nobles over the whole of our economic life. This would be a monstrous offshoot of depression capitalism, a phase of economic change which makes labor organization, political and economic, more vital than ever if the working masses are not to sink to the level of vassals in an empire dominated by banking kings.

The New Leader.

HOW SOON!

Oh, if all the working class could and would use their eyes and see; their ears and hear; their brains and think! How soon this earth could be transformed by the alchemy of social order made to blossom with beauty and joy!—Eugene V. Debs.

More "Kick" Needed!

“OCTOBER 3, 1935”

By G. E. Modigliani

As time passes, the historic importance of October 3 begins more and more to assert itself. On that day the League of Nations, for the first time since it came into being, made an attempt to discharge its duty in full by preventing force of arms to supersede equity and reason in international affairs.

Italy the invader of Ethiopia, was condemned at Geneva by nearly the unanimous vote of the nations constituting the League. Italy alone voted against it; her vassal states, Austria and Hungary, did not dare to line up with her, but abstained from voting.

The United States are not represented at Geneva. Too many people in America are still of the opinion that it is the best for the United States to stay out of the Geneva institution. Still this mistaken attitude of America has not prevented Washington from taking, on its own initiative, certain measures relating to trading with Italy, which are equivalent to a verdict of moral condemnation.

Italy Not Alone Guilty

It is appropriate to remark here that more or less all the governments—England in India and Africa; France in Indo-China, Morocco and Syria; United States in Panama, Cuba, etc.—have done in the past what the Fascist government is doing now in Ethiopia. But using such precedents to defend Mussolini's policy

Today patriotism is advocated and imposed on behalf of national states.

The majority of the peoples still observe the attitude expressed in the popular motto: "My country, right or wrong." Humanity, however, has already reached, in its international relations, commerce and exchange, such a point that it now feels the need for an international law to be observed by all the nations and, if necessary, to be enforced against those nations that are unwilling to adhere to it. It was exactly this urge which, right after the world war, led to the organization of the League of Nations. Not until October 3, 1935, however, has this heritage of the philosophers and apostles become translated into action and enforced for the first time, as a mandate of international law.

It should not be denied, however, that fear is also responsible for this sudden triumph of international law.

Were Mussolini left free to pursue

his plans, Hitler would have followed upon the same steps; Poland would have joined up with the Nazis; and the final result would have been to plunge again, first Europe, and then the whole world, into another horrible massacre. More than Mussolini, the vision of Hitler upon the European scene even to a greater extent than that of Mussolini has contributed to that fear.

Disaster Memories Warn

Memories of the last war are still fresh, and the disaster that is likely to follow a repetition of it, is still warning even to the capitalists who shiver at the thought of more like catastrophes. Thus selfish interests, as well as fears, have had their part in showing the road to sanity. But, after all, is not this the story of all human progress? Police, as a national force, have been organized to maintain order, to quell fears, and to protect life and property. October 3, 1935, marks the first serious attempt to invoke an international police force against criminals in international life.

As Italians, we surely cannot rejoice at the fact that Italy has been the first country to feel the consequences of this real progressive step of civilization. But as none of us would prevent a policeman from arresting a criminal hidden in our home, so no Italian really interested in the future of his country should allow himself to be misled by the cursing and pleading of Fascism, victim of its own misdeeds, and help defeat the sanctions of the whole world. The only way to rescue our homeland, now terrorized and ruined, is, let sanctions subjugate and strangle the criminal.

Yes, October 3, 1935, has marked the beginning of the end of Fascism. On one condition, however, the maneuvers and lies of the Fascist aggressor must be fought without mercy, its accomplices should be fully exposed, and its victims—I mean the Italians—be helped, also from the inside, to hasten its end!

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

A visit to Detroit, Mich., last week-end brought me in touch with some of our fine comrades there and gave me an opportunity to observe their tendencies. The occasion was the Tenth Anniversary celebration of the Young Americans Lodge No. 564 SNPJ. About 250 guest attended the banquet and program on Saturday, Dec. 7. It was an affair worthy of the work and devotion these people put into it. A fine varied program was rendered nearly exclusively by lodge members. It will not be amiss to say that our comrades are in the front rank of this organization and perform a goodly portion of the work to enable the lodge to progress. They deserve due recognition for that.

However, the same type of misunderstandings which crop up everywhere else are evident in Detroit also. It is really nothing serious or critical. They are merely misconceptions or illusions that are natural with people and our comrades are people too, so they are not exempt from that rule. For better progress and better results, comrades, everywhere, must learn to understand one another, must cooperate and work with one another.

This matter of sanctions is pretty much in the forefront, yet if all of the nations were sincere and really meant what they say, although we know they don't even mean a quarter of what they say, sanctions would stop any war any time they are applied. Sanctions, themselves, would do the trick if the governments were honest and sincere in their desires. With capitalist governments sanctions don't mean what in reality, they mean to us. Hence, the war was not against the idea and theory of sanctions that we sometimes debate it is against the possibilities of enforcement by capitalist governments. France showed this up perfectly last week when she told England that oil sanctions would ruin Italy and cause a rumpus throughout Europe so they suggested another attempt to bring Mussolini to terms, at the same time asking for leniency towards the sanctions program. That proves my point conclusively. Enforcement of sanctions must be considered when we consider sanctions.

Be sure you folks come to the grand opening and house warming party Sat., Dec. 14. No admission will be charged. You will have a good time in the company of your many friends.

AND THEY ARE STILL AT IT

Go to now, ye rich man, weep and howl for your miseries that shall come upon you.

Your riches are corrupted, and your garments are moth-eaten.

Your gold and silver is cumbered; and the rust of them shall be a witness against you, and shall eat your flesh as it were fire. Ye have heaped treasure together for the last days.

Behold, the hire of the laborers who have reaped down your fields, which is by you kept back by fraud, crieth; and the cries of them which have reaped have entered into the ears of the Lord of sabbath.

Ye have lived in pleasure on the earth, and have been wanton; ye have nourished your hearts, as in a day of slaughter.

Ye have condemned and killed the just; and he doth not resist you—The Epistle of James, Fifth Chapter.

Americanism: Feeling free to do as we please; watching Europe start a fight and fearing we can't stay out of it.